

**Република Србија
ВЛАДА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА САРАДЊУ СА
ЦИВИЛНИМ ДРУШТВОМ**

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом за 2017. годину**

Садржај

УВОД	4
1. ПРОЈЕКТИ КАНЦЕЛАРИЈЕ	4
1.1 Пројекат "Унапређивање механизма за финансирање цивилног сектора из јавних средстава Републике Србије"	4
2. ПЛАНИРАЊЕ И СТВАРАЊЕ ПОДСТИЦАЈНОГ ОКРУЖЕЊА ЗА РАЗВОЈ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	5
2.1 Стратегија за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва за период 2018-2020. године	6
2.2 Иницијативе везане за прописе	6
2.3 Учешће Канцеларије у радним групама и радним телима	7
2.4 Рад са државним органима	9
2.4.1 Консултативни процеси	10
2.4.2 Јавни позиви за организације цивилног друштва	12
2.4.3 Информисање цивилног друштва о прописима	14
2.5 Транспарентно финансирање организација цивилног друштва	15
2.5.1 Годишњи збирни извештај	16
2.5.2 Водич кроз потенцијалне домаће и иностране изворе финансирања	16
2.5.3 Годишњи календар конкурса	17
2.6 Обуке за организације цивилног друштва и представнике јавне управе	18
2.6.1 Обуке за органе јавне управе	18
2.6.2 Обуке за ОЦД	19
2.7 Скупови	19
3. ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ И МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	23
3.1 Европске интеграције	23
3.1.1 Извештај о напретку Србије	24
3.1.2 Спровођење Споразума о стабилизацији и придруживању	24
3.1.3 Преговори о приступању Европској унији	24
3.2 ЕУ програм „Европа за грађане и грађанке“	25
3.3 Планирање и програмирање међународне развојне помоћи	28

3.4	Суфинансирање пројеката организација цивилног друштва	28
3.5	Регионална и међународна сарадња.....	31
3.6	Учешће Републике Србије у раду Заједничког консултативног одбора (ЈСС).....	32
4.	МЕДИЈСКЕ И ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ.....	33
4.1	Медијска видљивост Канцеларије.....	33
4.2	Интернет презентација	34
4.3	Канцеларија и друштвене мреже	34

УВОД

Годишњи извештај о раду за 2017. годину односи се на период од јануара до децембра 2017. године и представља преглед реализације најзначајнијих активности из делокруга рада Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом (у даљем тексту: Канцеларија).

Канцеларија је основана 2011. године у циљу системског укључивања организација цивилног друштва у стални дијалог са владиним институцијама. Тај дијалог треба да се заснива на транспарентној и структурисаној комуникацији и редовној размени искустава, информација и мишљења. Оснивање Канцеларије је у функцији остваривања неколико циљева:

- успостављање сталног дијалога између државе и организација цивилног друштва по питањима од општег и заједничког интереса;
- јачање међусекторске сарадње у областима у којима су организације цивилног друштва важни актери у формулисању и реализацији јавних политика
- јачање капацитета организација цивилног друштва као кључног чиниоца у креирању плуралног и демократског друштва.

1. ПРОЈЕКТИ КАНЦЕЛАРИЈЕ

1.1 Пројекат "Унапређивање механизма за финансирање цивилног сектора из јавних средстава Републике Србије"

Канцеларија је од септембра 2016. године корисник техничке помоћи Европске уније у оквиру пројекта „Унапређивање механизма за финансирање цивилног сектора из јавних средстава Републике Србије“, у укупном износу од 200.000 ЕУР.

Кроз подршку Канцеларији, као институционалном механизму сарадње Владе Републике Србије и цивилног друштва, пројекат има за циљ да допринесе развоју стратешког приступа приликом одобравања буџетских средстава и нефинансијске подршке за пројекте од јавног интереса а која реализују организације цивилног друштва, обезбеђујући спровођење процеса на транспарентан и недискриминаторан начин за све учеснике конкурса. Основни циљ пројекта је створити подстицајно окружење за развој цивилног друштва кроз унапређење правног и финансијског оквира.

Специфични циљ пројекта је јачање механизма којима се одобравају буџетска средства и нефинансијска подршка за реализацију пројекта од јавног интереса, а која реализују организације цивилног друштва, што ће омогућити боље стратешко планирање, као и праћење спровођења и оцену успешности финансијски подржаних пројекта.

Главне активности су оријентисане ка унапређењу постојећих и развијању нових прописа и смерница за унапређење процеса одобравања финансијске подршке организацијама цивилног друштва, као и праћења реализације одобрених програма и пројекта и процене њихових ефеката, заснованих на најбољим праксама из Европске уније.

Током 2017. године пружена је подршка Канцеларији у изради Годишњег збирног извештаја о утрошку средстава која су као подршка програмским и пројектним активностима обезбеђена и исплаћена удружењима и другим организацијама цивилног друштва из средстава буџета Републике Србије у 2015. и 2016. години и унапређењу методологије прикупљања и обраде података за извештавање о одобреној подршци организацијама цивилног друштва. Припремљено је ново издање Водича за транспарентно финансирање удружења и других организација цивилног друштва из буџетских средстава локалних самоуправа, као и Методологија планирања поступка праћења реализације и оцене успешности реализованих програма и пројекта организација цивилног друштва и поступка праћења утрошка додељених финансијских средстава и Приручник за њену примену. Поред тога, током децембра месеца 2017. Године започела је организација седам семинара за представнике органа јавне управе на националном и локалном нивоу који одобравају финансијску подршку за пројекте од јавног интереса које реализују организације цивилног друштва. Реализација семинара је планирана за јануар 2018. године у више градова Србије.

5

Пројекат је започео 19. септембра 2016. године, и трајаће 18 месеци, а спроводи га ААМ Management Information Consulting Ltd. која је члан конзорцијума који предводи Altair Asesores SL.

2. ПЛАНИРАЊЕ И СТВАРАЊЕ ПОДСТИЦАЈНОГ ОКРУЖЕЊА ЗА РАЗВОЈ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА

Унапређење регулаторног оквира значајног за деловање и развој цивилног друштва представља део општег унапређења правног оквира на нивоу укупне реформе законодавног система. У том смислу, значајан део активности Канцеларије посвећен је иницирању измена и допуна прописа у циљу креирања подстицајног окружења за развој цивилног друштва.

2.1 Стратегија за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва за период 2018-2020. године

Током 2017. године настављене су активности око процеса доношења Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва за период 2018-2020. године (у даљем тексту: Стратегија) и пратећег Акционог плана.

Након формирања Владе Републике Србије 29. јуна 2017. године, избором Ане Брнабић за председника Владе, Канцеларија је у складу са предлогом Генералног секретаријата Владе обновила поступак предлагања материјала Влади за усвајање Стратегије са пратећим Акционом планом.

Канцеларија је припремила и 15. августа 2017. године упутила Министарству државне управе и локалне самоуправе, као званичном предлагачу овог стратешког документа Влади Републике Србије, Предлог стратегије и пратећи Акциони план, ради прикупљања мишљења надлежних институција, у складу са Пословником Владе.

С обзиром на то да се процес прикупљања мишљења органа није завршио током 2017. године, усвајање Стратегије очекује се у првом кварталу 2018. године.

2.2 Иницијативе везане за прописе

Будући да је цивилно друштво у Републици Србији активно у свим друштвеним сферама, правни оквир који дефинише његово деловање је веома широк тако да унапређење рада цивилног друштва захтева континуирано унапређење закона, подзаконских аката, правилника и осталих аката.

Један од приоритета Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом је унапређење правног оквира за рад цивилног друштва. Канцеларија упућује надлежним државним органима различите иницијативе за измену и допуну прописа у циљу унапређења подстицајног окружења за развој цивилног друштва, или тражи мишљења везана за примену одређених прописа.

Канцеларији се током 2017. године обратила Траг фондација у име 152 ОЦД из 50 јединица локалне самоуправе које су препознале потребу да се примена одредаба **Закона о порезу на добит правних лица** додатно прецизира и уједначи од стране Пореске управе у свим јединицама локалне самоуправе у Републици Србији. Након тога, Канцеларија се обратила Министарству финансија са иницијативом за тумачење одредаба Закона о порезу на добит правних лица и добила званично тумачење члана 15. овог Закона, које указује на то који се издаци признају као расход и која је документација потребна за доказивање донације.

У мишљењу Министарства финансија¹ наводи се да се **давања извршена у новцу, роби и услугама признају као расходи у пореском билансу обвезника**, које обвезник исказује у својим пословним књигама по основу давања из члана 15. став 1 и 2 Закона о порезу на добит правних лица, као и документација коју обвезник може доставити.

Такође, у вези документовања расхода, односно пружања доказа да ли су донирана средства употребљена на начин прописан ставом 2 члана 15 овог Закона, Министарство је навело могуће доказе, односно **документацију коју обвезник може доставити**: одлуку органа друштва о давању донације, уговор, изводе са рачуна банака, извештај примаоца донације о коришћењу исте и другу документацију, напомињући да у сваком конкретном случају надлежни порески орган цени да ли су испуњени услови за признавање наведених издатака као расхода у пореском билансу обвезника.

Поред тога, још једна иницијатива је упућена на основу предлога организације цивилног друштва „Народни парламент” из Лесковца, да се код Дирекције за електронску управу информише о могућности да **удружења путем портала Е-управе региструју службена возила** у овлашћеним центрима, без одласка у Министарство унутрашњих послова – Полицијску управу по регистрациону налепницу, као што је тренутно омогућено привредним друштвима и предузетницима. У вези са тим, Канцеларија се обратила Дирекцији за електронску управу, са иницијативом да се услуга регистрације службених возила код овлашћених центара омогући и удружењима, односно представницима страних удружења, фондација и других организација цивилног друштва.

7

2.3 Учешће Канцеларије у радним групама и радним телима

Канцеларија је током 2017. године учествовала у раду **шире Радне групе за израду нацрта Националне стратегије за превенцију и борбу против тероризма** и пратећег Акционог плана, Министарства унутрашњих послова. Ова Стратегија усвојена је у октобру 2017. године и Канцеларија је препозната као носилац активности које се односе на јачање комуникације и сарадње државног и цивилног сектора у области спречавања ширења екстремизма и радикализације, кроз организовање округлих столова, консултација и других активности са ОЦД и успостављање одговарајућих институционалних и оперативних механизма за сарадњу са непрофитним сектором.

¹ Обавештење и мишљење Министарства финансија можете погледати овде <https://goo.gl/hssC31>

Током ове године, Канцеларија је учествовала и у раду **Радне групе за израду Стратегије контроле стрељачког и лаког оружја за период од 2017-2022. године**, Министарства унутрашњих послова.

Канцеларија има свог члана и заменика члана у **Комисији за спровођење Националне стратегије реформе правосуђа**, у чијем раду је учествовала током 2017. године.

Канцеларија је чланица **Националног савета за климатске промене** који се бави праћењем стања, развоја и спровођења националне политике у области климатских промена, секторских и других планских докумената, као и праћењем и остваривањем међународних обавеза Републике Србије у области климатских промена. Овим саветом руководило је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, да би након формирања нове Владе Савет прешао у надлежност Министарства заштите животне средине.

Представници Канцеларије учествују у раду **Међуминистарске Пројектне групе за реформу јавне управе као и Оперативне посебне радне групе за реформу јавне управе** којима руководи Министарство државне управе и локалне самоуправе. Канцеларија је члан и **Радне групе за израду Нацрта акционог плана за спровођење Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2018-2020. године** која је почела са радом 2017. године.

Канцеларија је укључена и у **Посебну међуминистарску радну групу за израду Акционог плана за период 2018-2020. године и реализацију учешћа Републике Србије у иницијативи Партнерство за отворену управу**, којом руководи Министарство државне управе и локалне самоуправе.

Канцеларија има свог представника и учествује у раду **Радне групе за израду Нацрта закона о социјалном предузетништву**, која је у надлежности Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

На позив Министарства унутрашњих послова, Канцеларија је делегирала члана **Посебне радне групе за праћење и оцењивање спровођења Акционог плана за примену Стратегије полиције у заједници**.

Канцеларија има свог члана у **Радној групи за праћење и спровођење Националне стратегије за младе за период од 2015. до 2025. године**, коју је образовала Влада Републике Србије, а којом председава представник Министарства омладине и спорта. Задатак ове радне групе је предлагање мера ради усклађивања активности на спровођењу Националне стратегије за младе за период од 2015. до 2025. године, праћење реализације и учешће у евалуацији и припреми годишњих извештаја за Владу о реализацији овог стратешког документа.

Учествујемо и у раду **Међуресорне радне групе за израду Програма реформи политике запошљавања и социјалне политике**, која је у надлежности Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Активно смо учествовали у раду **Посебне радне групе за израду текста нацрта Уредбе о средствима за подстицање програма и недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса које реализују удружења**, и пружили подршку Министарству државне управе и локалне самоуправе приликом спровођења два круга консултативног процеса са организацијама цивилног друштва о поменутој Уредби.

Канцеларија је члан **Међуресорне радне групе за спровођење Агенде Уједињених нација о одрживом развоју за период 2015-2030. године**, којом руководи Славица Ђукић Дејановић, министар без портфеља и Министарство спољних послова.

Канцеларија је чланица **Савета за родну равноправност и Савета за праћење реализације Акционог плана за примену Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период 2014-2018. године**.

У области сарадње са пословним сектором Канцеларија је чланица **Српског филантропског форума**. Поред Канцеларије, чланови Форума су пословна предузећа и компаније, фондације и организације цивилног друштва. Такође смо чланица **Савета за друштвено одговорно пословање** у оквиру Привредне коморе Србије који има за циљ разматрање актуелних питања друштвено одговорног пословања и унапређења амбијента за донаторство у Републици.

9

2.4 Рад са државним органима

У циљу редовног праћења сарадње органа јавне управе и организација цивилног друштва, Канцеларија прикупља податке и реализује годишња истраживања. Током 2017. године прикупљени су подаци и припремљени Извештаји о сарадњи органа државне управе, покрајинске управе и независних тела са организацијама цивилног друштва у 2015. и 2016. години, засновани искључиво на подацима државних органа. Публиковање и промоција ових извештаја су планирани у току прве половине 2018. године.

Канцеларија је препозната унутар државне управе као саветодавно тело у погледу укључивања организација цивилног друштва у процес доношења прописа, о чему говори и све више државних органа који се обраћају Канцеларији ради подршке у

спровођењу консултативних процеса, јавних расправа и других облика сарадње са ОЦД.

Поред органа државне управе, Канцеларија је све више присутна на локалном нивоу, где пружа подршку јединицама локалне самоуправе у погледу успостављања и развијања сарадње са ОЦД кроз различите обуке, израду Водича и Приручника за транспарентно финансирање ОЦД, и пружа саветодавну подршку.

2.4.1 Консултативни процеси

2.4.1.1 Устав Републике Србије у делу који се односи на правосуђе

Националном стратегијом реформе правосуђа за период од 2013. до 2018. године и Акционим планом за поглавље 23 – Правосуђе и основна права идентификована је потреба измене Устава у делу који се односи на правосуђе. Министарство правде у сарадњи са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом започело је у периоду од 19. маја до 30. јуна 2017. године консултације са цивилним друштвом у вези са изменама Устава Републике Србије у делу који се односи на правосуђе.

У циљу обезбеђивања широког консултативног процеса и укључивања свих заинтересованих актера у јавну дебату, прва фаза консултативног процеса обухватила је прикупљање предлога и сугестија за идентификовање уставних одредби које се односе на правосуђе, а које је потребно изменити, као и достављање конкретних предлога за измену са њиховим јасним образложењем. Прикупили смо предлоге и сугестије 20 организација цивилног друштва² за измене Устава у делу који се односи на правосуђе, које су ближе разматране на шест округлих столова са организацијама цивилног друштва:

- 21. јула 2017. године у Београду,
- 7. септембра 2017. године у Београду,
- 26. септембра 2017. године у Крагујевцу,
- 13. октобра 2017. године у Нишу,
- 30. октобра 2017. године у Новом Саду и
- 15. новембра 2017. године у Београду.

Поред организација цивилног друштва, своје предлоге за измену Устава у делу који се односи на правосуђе, доставиле су и адвокатске коморе, академска заједница и друге релевантне институције.

² Све прилоге можете погледати на линку <https://goo.gl/yi6vHQ>

2.4.1.2 Уредба о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења

Нацрт уредбе о изменама и допунама Уредбе о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења сачинила је Посебна радна група образована Решењем министра државне управе и локалне самоуправе чији је члан, између осталих, и Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом.

Измене и допуне Уредбе о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења спроводе се у складу са активностима из Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против корупције за период 2013 – 2018. године, као и Акционог плана за Спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу за период 2016 – 2017. године.

У сарадњи са Министарством државне управе и локалне самоуправе упутили смо јавни позив за организације цивилног друштва, за учешће у *online* консултативном процесу поводом текста нацрта Уредбе о изменама и допунама Уредбе о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења, у периоду од 1. до 15. септембра 2017. године.

11

Након тога, у децембру, одржан је и консултативни састанак са близу стотину организација цивилног друштва, органа државне управе, међународних организација и других заинтересованих актера, ради финалних консултација пред усвајање Уредбе од стране Владе Републике Србије. Консултативни састанак су заједнички организовали Министарство државне управе и локалне самоуправе, Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије и Грађанске иницијативе.

2.4.1.3 Закон о родној равноправности

У сарадњи са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектором за антидискриминациону политику и унапређење родне равноправности, током децембра смо упутили јавни позив за све заинтересоване организације цивилног друштва и грађане, да доставе своје примедбе и сугестије на Нацрт закона о родној равноправности као и на достављене коментаре из надлежних институција о нацрту наведеног документа.

Нацрт закона о родној равноправности припремио је Кабинет потпредседнице Владе али је његово разматрање одложено на 12. седници Одбора за привреду и

финансије Владе одржаној 06. септембра 2017. године, ради додатног усаглашавања са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Рок за достављање коментара и сугестија на Нацрт закона је био 31. децембар 2017. године.

2.4.1.4 Закон о волонтирању

У сарадњи са TACSO Ресурсним центром Грађанских иницијатива објавили смо у априлу 2017. године јавни позив за ОЦД и прикупили њихова искуства која се односе на организовање и спровођење волонтерских активности у периоду од 2010. године до тренутка објаве позива. На основу тога је припремљена анализа - преглед стања за потребе наставка дијалога са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, усмереног на измену законског оквира у овој области, односно Закона о волонтирању.

Организације цивилног друштва су сагласне да је неопходно унапредити постојећу, односно донети нову регулативу о волонтирању, која ће омогућити друштвено признање и промоцију волонтерског рада, уважити интересе волонтера и организатора волонтирања, и допринети развоју волонтерства у Србији. Овај процес захтева ангажман и структурисану сарадњу организација цивилног друштва и државних институција.

12

2.4.2 Јавни позиви за организације цивилног друштва

Поред горе поменутих консултативних процеса, који су укључивали и јавне позиве за организације цивилног друштва, Канцеларија је током 2017. године упућивала и друге јавне позиве за ОЦД, као подршку државним органима у избору ОЦД у различита тела и укључивању у процес доношења и примене прописа.

Канцеларија је у сарадњи са Министарством државне управе и локалне самоуправе упутила **Јавни позив организацијама цивилног друштва за учешће у Радној групи за израду Акционог плана за примену Стратегије реформе јавне управе за период 2018-2020. година**. Позив је био отворен у периоду од 13-28. априла 2017. године. По истеку рока за пријаве и спроведеној процедури избора, Комисија за избор кандидата састављена од представника Министарства државне управе и Канцеларије, донела је Одлуку и изабрала представнике 12 организација цивилног друштва за чланове поменуте Радне групе.

На позив Министарства унутрашњих послова, Канцеларија је упутила Јавни позив удружењима и другим организацијама цивилног друштва за предлагање

кандидата за чланство у **Комисији за решавање притужби у седишту Министарства унутрашњих послова Републике Србије**, који је био отворен од 23. августа до 13. септембра 2017. године. Комисија састављена од представника МУП-а и Канцеларије евалуирала је пристигле пријаве и окончала поступак доношењем коначне Одлуке којом се министру унутрашњих послова предлаже 5 кандидата – представника јавности у Комисији за решавање притужби.

Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом у сарадњи са Канцеларијом за координацију активности у борби против трговине људима Дирекције полиције Министарства унутрашњих послова Републике Србије упутила је **Јавни позив организацијама цивилног друштва за учешће у процесу праћења, извештавања и оцењивања спровођења Стратегије превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава 2017-2022. године**. Позив је био отворен у периоду од 29. септембра до 23. октобра 2017. године и окончан је доношењем коначне Одлуке Комисије којом се предлажу 2 организације цивилног друштва Националном координатору за борбу против трговине људима. Подсећамо, Стратегијом превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава 2017-2022. године³ предвиђено је да се представници организација цивилног друштва бирају у сарадњи са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије, о чему Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом обавештава Националног координатора за борбу против трговине људима.

13

У сарадњи са Канцеларијом за борбу против дрога Владе Републике Србије, на основу јавног позива изабрали смо 11 организација цивилног друштва за **партнерство са Канцеларијом за борбу против дрога у спровођењу заједничких активности у области борбе против злоупотребе дрога и примени Стратегије о спречавању злоупотребе дрога за период 2014-2021. године**. Партнерство је формализовано кроз потписивање **Меморандума о сарадњи** чији је текст припремљен на основу консултација са организацијама цивилног друштва.

Канцеларија је у сарадњи са Министарством државне управе и локалне самоуправе упутила **Јавни позив организацијама цивилног друштва за чланство у Посебној међуминистарској радној групи за израду Акционог плана за период 2018-2020. године и реализацију учешћа Републике Србије у иницијативи Партнерство за отворену управу**. Позив је био отворен у периоду од 22. децембра 2017. године до 19. јануара 2018. године, тако да ће избор организација бити реализован почетком 2018. године. У сарадњи са овим министарством упутили смо и Јавни позив за давање коментара на Привремени годишњи извештај – самопроцена о имплементацији Акционог плана за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу у Републици Србији за 2016. и 2017. годину. У периоду од 13-24. марта 2017. године спроведене су јавне консултације о извештају о испуњењу првог Акционог

³ „Сл. гласник РС“, бр.77/2017

плана за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу у Републици Србији за 2014. и 2015. годину, Механизма за независно извештавање о имплементацији иницијативе Партнерство за отворену управу.

Министарство финансија, у сарадњи са Канцеларијом позвало је заинтересоване организације цивилног друштва на **први састанак дијалога о политици управљања јавним финансијама (PFM Policy Dialogue)** који је организован уз подршку Немачке развојне сарадње, 13. јуна 2017. године. Састанак је омогућио дискусију о напретку у оквиру политике реформе управљања јавним финансијама које су започете у новембру 2015. године кроз усвајање Програма реформе управљања јавним финансијама 2016-2020. године, од стране Владе Републике Србије. Напредак је представљен кроз презентацију Првог годишњег извештаја о реализацији Програма за 2016. годину. У периоду од 9-23. јануара 2017. године реализоване су *online* консултације о Поглављу 4 Приоритетних структурних реформи за Програм економских реформи (ЕРП) 2017-2019. године. Након тога, у новембру 2017. године, упутили смо позив за достављање коментара и сугестија на **Прелиминарну листу приоритетних структурних реформи**.

Као и претходне две године, Канцеларија у сарадњи са Канцеларијом за људска и мањинска права, квартално упућује јавни позив организацијама цивилног друштва које су спроводиле активности из Акционог плана за **достављање прилога за Извештај о спровођењу Акционог плана за остваривање права националних мањина**.

14

Канцеларија је пружила подршку Тиму за социјално укључивање и смањење сиромаштва, током јуна 2017. године, упућивањем јавног позива за достављање прилога организација цивилног друштва за **Трећи национални извештај о социјалном укључивању и смањењу сиромаштва у Републици Србији**.

Канцеларија је пружила подршку Министарству државне управе и локалне самоуправе, позивањем организација цивилног друштва за учешће у округлим столовима који су одржани у оквиру **јавне расправе** о Нацрту закона о Националној академији за стручно усавршавање у јавној управи, Нацрту закона о изменама и допунама Закона о државним службеницима и Нацрту закона о изменама и допунама Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, у Нишу (8.5.), Новом Саду (10.5.) и Београду (12.5.).

2.4.3 Информисање цивилног друштва о прописима

Канцеларија је наставила праксу информисања цивилног друштва о релевантним прописима и обавезама које из њих произилазе, као што су:

- обавештење о реализацији платних услуга без печата у пословним банкама⁴
- обавештење да је могуће ослобођење од пореза на додату вредност (ПДВ) за све учеснике програма Европа за грађане и грађанке из Србије⁵
- обавештење да се давања извршена у новцу, роби и услугама признају као расходи у пореском билансу обвезника, које обвезник исказује у својим пословним књигама по основу давања из члана 15. став 1 и 2 Закона о порезу на добит правних лица⁶
- подсетник о року за подношење завршних финансијских извештаја Агенцији за привредне регистре, односно Изјаве о неактивности за удружења која нису имала пословних активности⁷
- информација за удружења о чланарини у Привредној комори Србије⁸.

2.5 Транспарентно финансирање организација цивилног друштва

У циљу стварања подстицајног окружења за развој цивилног друштва, кључно је постојање регулативе која на јасан и транспарентан начин уређује процедуре за одобравање финансијске подршке за пројекте од јавног интереса које реализују удружења и друге организације цивилног друштва из буџетских средстава, као и поштовање тих процедура. Транспарентан процес одобравања финансијске подршке пројектима удружења и других организација цивилног друштва уређен је већим бројем закона и подзаконских аката Републике Србије.

Главне активности током 2017. године у вези са овом облашћу реализоване су у оквиру консултативног процеса о изменама и допунама Уредбе о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења, који смо спровели у сарадњи са Министарством државне управе и локалне самоуправе, а у оквиру пројекта "Унапређивање механизма за финансирање цивилног сектора из јавних средстава Републике Србије". Овај пројекат, подржан од стране Делегације Европске уније у Србији, осим унапређења прописа и процедура, садржи и активности које се тичу подизања капацитета јавне управе за спровођење транспарентних процедура

⁴ Правни основ је Одлука о измени и допуни одлуке о облику, садржини и начину коришћења образаца платних налога за извршење платних трансакција у динарима, Народне банке Србије, објављена у Службеном гласнику РС број 82/17, а ступила на снагу 01. октобра 2017. године.

⁵ Правни основ: мишљење Министарства финансија, Сектор за фискални систем од 10. јула 2017. године доступно у билтену на страни бр. 80 <https://goo.gl/RPGpjk>

⁶ Правни основ: мишљење Министарства финансија доступно на: <https://goo.gl/hssC31>

⁷ Правни основ: Закон о рачуноводству <https://goo.gl/do7bi2> и <https://goo.gl/gtyymk>

⁸ Правни основ: Одлука о висини, начину и роковима плаћања јединствене чланарине и финансирању Привредне коморе Србије у 2017. години <https://goo.gl/mMhnDk>

финансијске подршке организацијама цивилног друштва од стране органа јавне управе и праћење и оцењивање подржаних пројеката.

2.5.1 Годишњи збирни извештај

Најзначајнија активност Канцеларије која се односи на праћење и унапређење транспарентног финансирања из буџетских средстава у Републици Србији је израда Годишњег збирног извештаја о утрошку средстава која су као подршка програмским активностима обезбеђена и исплаћена удружењима и другим организацијама цивилног друштва из средстава буџета Републике Србије.

Годишњи збирни извештаји о утрошку средстава која су као подршка програмским и пројектним активностима обезбеђена и исплаћена удружењима и другим организацијама цивилног друштва из средстава буџета Републике Србије у 2015. и 2016. години су припремљени и унапређена је методологија прикупљања и обраде података за извештавање о одобреној подршци организацијама цивилног друштва. Ове активности су реализоване уз подршку ЕУ пројекта.

2.5.2 Водич кроз потенцијалне домаће и иностране изворе финансирања

Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом, Министарство за европске интеграције, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва и TACSO Грађанске иницијативе, ресурсни центар за све организације цивилног друштва у Србији, припремили су и објавили ново, тринаесто издање Водича кроз потенцијалне домаће и иностране изворе финансирања у Србији⁹ у јулу 2017. године.

Унапређено издање Водича ставља на располагање и нове могућности као што су:

- увид у актуелне конкурсе са подацима и практичним упутствима о условима за аплицирање
- увид у базу међународних и домаћих извора финансирања са основним подацима о врстама подршке коју пружају, областима које подржавају, потенцијалним корисницима, географској области деловања и сл.
- брза и једноставна претрага донатора и конкурса
- доступност ажурираних информација.

Водич је намењен организацијама цивилног друштва, локалним самоуправама, институцијама, малим и средњим предузећима, појединцима и другим заинтересованим странама, које су и до сада у великој мери користиле ранија издања Водича.

⁹ Водич је доступан на адреси <https://vodic.gradjanske.org/>

Водич кроз потенцијалне домаће и иностране изворе финансирања даје шири преглед потенцијалних финансијских извора и представља важан преглед информација који има за циљ да оснажи цивилни сектор у Републици Србији и олакша његово функционисање и деловање. Намера је и да се допринесе демократизацији друштва и већој партиципацији грађана, као и да се подстакне сарадња међу различитим актерима у друштву.

2.5.3 Годишњи календар конкурса

Канцеларија је почетком 2017. године на својој интернет страници објавила Годишњи календар конкурса за финансирање пројеката и програма удружења и других организација цивилног друштва из средстава буџета органа државне управе Републике Србије и АП Војводине у 2017. години¹⁰.

Циљ израде Календара конкурса је благовремено и континуирано обавештавање организација цивилног друштва о планираним јавним конкурсима ресорних министарства и других органа државне управе, као и органа Аутономне Покрајине Војводине у циљу припреме што квалитетнијих предлога пројеката за потенцијално финансирање из буџетских средстава, као и повећање броја потенцијалних корисника финансијских средстава из буџета Републике Србије.

У Календару се могу пронаћи најважније информације о планираним конкурсима, циљевима и тематској области сваког појединачног конкурса, оквирним датумима за њихово расписивање, као и планираном износу средстава за сваки јавни конкурс. У складу са накнадно пристиглим подацима и информацијама о планираним конкурсима, добијеним од државних органа, Канцеларија је ажурирала овај документ током 2017. године. Израда Годишњег календара конкурса представља редовну активност Канцеларије.

Поред Календара конкурса, Канцеларија на својој интернет страници редовно објављује и друге актуелне конкурсе за организације цивилног друштва¹¹ и друге актере и то према категорији донатора: држава, међународни донатори, Европска унија, пословни сектор и цивилно друштво.

Објављивање Календара конкурса за 2018. годину планирано је у првом кварталу 2018. године.

¹⁰ <https://goo.gl/CWZ8A2>

¹¹ <http://civilnodrustvo.gov.rs/konkursi/>

2.6 Обуке за организације цивилног друштва и представнике јавне управе

2.6.1 Обуке за органе јавне управе

У овом периоду Канцеларија је одржала **2 тренинга за службенике јединица локалне самоуправе¹²** на тему „Сарадња органа јавне управе са организацијама цивилног друштва у процесу доношења прописа“, и то у:

- Нишу (22. јуна 2017. године.) и
- Новом Саду (13. јула 2017. године).

Тренинге је похађало 39 учесника из 24 локалне самоуправе и градске општине.

Основу за креирање садржаја овог тренинга представљају Смернице за укључивање ОЦД у процес доношења прописа („Службени гласник Републике Србије“ бр. 90/14) и Приручник за примену Смерница за укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа (2015.), а циљ тренинга је било унапређење капацитета јединица локалне самоуправе за успостављање сарадње са ОЦД у креирању и спровођењу докумената јавних политика на локалном нивоу, као и упознавање са примерима добрих пракси сарадње јавне управе и ОЦД. Обуку су држали представници Канцеларије.

Детаљан Извештај о одржаним тренинзима који обухвата и преглед резултата евалуације и тестова знања, доступан је на интернет презентацији Канцеларије у одељку „Подстицајно окружење“ – Обуке¹³.

Канцеларија је, уз подршку Пројекта Делегације ЕУ у Републици Србији „Унапређивање механизма за финансирање цивилног сектора из јавних средстава у Републици Србији“ у децембру упутила позиве органима јавне управе на националном и локалном нивоу који одобравају финансијску подршку за пројекте од јавног интереса које реализују организације цивилног друштва, за учешће у **седам једнодневних семинара на тему „Транспарентно финансирање организација цивилног друштва из јавних средстава и праћење реализације и оцена успешности подржаних програма и пројеката“**. Семинари ће се одржати током јануара 2018. године у Београду, Нишу, Крагујевцу, Суботици и Зајечару.

¹² Обуке су реализоване као једна од активности из Акционог плана за спровођење међународне иницијативе Партнерство за отворену управу за период 2016 – 2017. године, за коју је Канцеларија препозната као надлежни носилац

¹³ <http://civilnodrustvo.gov.rs/%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B0.122.html>

2.6.2 Обуке за ОЦД

Канцеларија је уз подршку TACSO Ресурсног центра Грађанских иницијатива реализовала **4 тренинга¹⁴ за организације цивилног друштва на тему „Сарадња органа јавне управе са организацијама цивилног друштва у процесу доношења прописа“**, и то у:

- Шапцу (20. октобра 2017. године)
- Крушевцу (25. октобра 2017. године)
- Нишу (30. октобра 2017. године) и
- Београду (29. новембра 2017. године)

Обукама је присуствовало укупно 69 представника из 55 организација цивилног друштва.

Као и за органе јавне управе, основу за креирање садржаја тренинга представљају Смернице за укључивање ОЦД у процес доношења прописа и Приручник за њихову примену. Циљ тренинга је било унапређење капацитета ОЦД за успостављање сарадње са органима јавне управе у креирању и спровођењу докумената јавних политика на локалном нивоу, као и упознавање са примерима добрих пракси сарадње јавне управе и ОЦД. Обуку су држали представници Канцеларије и Грађанских иницијатива.

Детаљан Извештај о одржаним тренинзима који обухвата и преглед резултата евалуације и тестова знања, доступан је на интернет презентацији Канцеларије у одељку „Подстицајно окружење“ – Обуке¹⁵.

2.7 Скупови

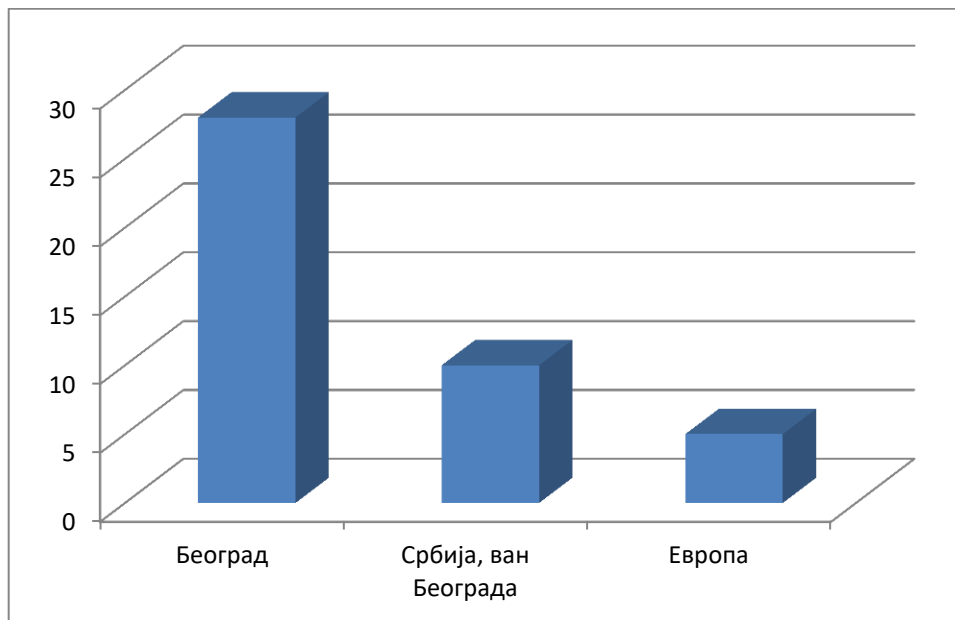
Важан део мандата Канцеларије представља организовање округлих столова, састанака и конференција у циљу размене информација и подизања капацитета организација цивилног друштва, као и сарадња и размена искустава са сличним владиним институцијама у региону, земљама Европске уније и свету. Како би испунила свој мандат, Канцеларија од свог успостављања иницира и партнерски са другим институцијама и организацијама цивилног друштва организује скупове локалног, националног, регионалног и европског карактера.

¹⁴ Обуке су реализоване као једна од активности из Акционог плана за спровођење међународне иницијативе Партнерство за отворену управу за период 2016 – 2017. године, за коју је Канцеларија препозната као надлежни носилац

¹⁵ <http://civilnodrustvo.gov.rs/%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B0.122.html>

У извештајном периоду, представници Канцеларије су учествовали на укупно **47 скупова** (радионице, конференције, семинари, састанци) као иницијатори, организатори и партнери, или гостујући говорници. У наставку следи преглед неколико најзначајнијих скупова који су обележили 2017. годину.

Табела 1 - Број одржаних скупова према месту одржавања

Канцеларија је наставила са праксом организовања **секторских састанака** којима присуствују доносиоци одлука испред ресорних министарстава и представници организација цивилног друштва. Поред информативног карактера, ови састанци отварају могућност утицаја организација на процес доношења одлука, као и успостављање сарадње и умрежавања, како унутар цивилног, тако и између сектора. Представници министарстава овом приликом представљају планове својих институција за наредни период са посебним освртом на оне активности у које се могу укључити организације цивилног друштва, као и актуелне измене законодавног оквира. На овим скуповима се представљају досадашњи и предлажу нови механизми сарадње, као и начини на које се организације могу укључити у активности министарства и утицати на доношење одлука, пре свега у смислу унапређења актуелних предлога прописа.

Секторски састанак у области превенције наркоманије одржан је 2. фебруара 2017. године у Београду, између представника Министарства унутрашњих послова, Дирекције полиције, Управе криминалистичке полиције, Службе за превенцију наркоманије и сузбијање кријумчарења наркотика, Одељења за превенцију наркоманије, Канцеларије за борбу против дрога и Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом и близу 40 представника организација цивилног друштва из неколико градова у Србији, које се активно баве темама превенције наркоманије, заштитом здравља, унапређењем положаја младих и превенцијом насиља. Надлежни

државни органи су представили своје планове и активности у овој области, док су с друге стране, организације изнеле своје проблеме и очекивања, и понудиле своју експертизу, ресурсе и искуство како би се заједничким настојањима унапредила ситуација у области борбе против дрога¹⁶. Након тога је уследио **секторски састанак на тему измена и допуна Закона о психоактивним контролисаним супстанцама**, 4. октобра 2017. године, између Министарства унутрашњих послова, Министарства здравља, Канцеларије за борбу против дрога и 4 организације цивилног друштва.

У фебруару је одржан **консултативни састанак у области заштите од дискриминације**, између представника Министарства државне управе и локалне самоуправе – министарке Ане Брнабић, и помоћнице министра Иване Ђирковић и Иване Антић, представника Повереника за заштиту равноправности, Сталне конференције градова и општина са око 20 представника ОЦД активних у области заштите од дискриминације. Организације су имале прилику да се ближе упознају са активностима министарства и обукама које су најављене, да представе свој рад и неке од проблема са којима се суочавају, као и да дају своје предлоге за унапређење сарадње између јединица локалне самоуправе и ОЦД, посебно оних које делују на локалном нивоу.

Током ове године отворена је и једна нова тема од значаја за цивилни сектор: **дијалог органа јавне управе и цивилног сектора о адекватним одговорима на могуће ризике финансирања тероризма који проистичу из непрофитног сектора**. На иницијативу Управе за спречавање прања новца, у новембру је одржан састанак¹⁷ Радних група Националног конвента о Европској унији са представницима Управе, Канцеларијом и другим надлежним органима.

Представница Канцеларије учествовала је у **регионалној конференцији Gov2Gov “Working Together”** која је одржана 14-15. јуна 2017. године у Подгорици, у организацији ЕУ пројекта „TACSO“. Конференција је окупила представнике влада и цивилног сектора из земаља Западног Балкана и Турске, у циљу размене искустава и унапређења сарадње.

Жарко Степановић, в.д. директора Канцеларије учествовао је у конференцији **„Улога цивилног друштва у преговарачком процесу за Поглавље 22 - регионална политика и координација структурних инструмената“**, коју је организовао Центар за регионализам, уз подршку Немачке организације за техничку сарадњу (ГИЗ) 14. јуна 2017. године у Новом Саду. Степановић је у оквиру свог излагања говорио о потенцијалима ОЦД у функцији придруживања Србије ЕУ.

У Београду је од 10-12. октобра 2017. године одржана **конференција “ЕУ & цивилно друштво: Quo Vadis?”** – заједничко испитивање могућности за будућност

¹⁶ Вест о одржаном састанку са записником можете погледати на линку <https://goo.gl/zUfNZ7>

¹⁷ <https://goo.gl/aBJ12Z>

Западног Балкана и Турске у организацији TACSO (Техничка подршка организацијама цивилног друштва), регионалног пројекта финансираног од стране Европске уније (ЕУ). Жарко Степановић, в.д. директора Канцеларије се обратио у уводним излагањима током првог дана конференције. Овај регионални догађај окупио је представнике организација цивилног друштва, активисте, социјална предузећа, академике и представнике влада земаља Западног Балкана, Турске, Европске уније (ЕУ), који су разговарали о питањима развоја цивилног друштва, као и процесу демократизације у региону. Поред низа панел дискусија на тему будућности ЕУ и цивилног друштва, организован је и Сајам организација цивилног друштва.

Конференцију о демократској партиципацији организовали су Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом, Министарство државне управе и локалне самоуправе, Министарство правде и Центар за унапређивање правних студија, у Београду 7. новембра 2017. године. Међу учесницима је било скоро 50 представника организација цивилног друштва, амбасада, државне управе и међународних организација. Циљ конференције је било афирмисање идеје о демократској партиципацији, као и специфичних механизма учешћа грађана и организација цивилног друштва у доношењу најважнијих правних и политичких одлука, а посебно путем јавних консултација, јавних расправа и грађанских иницијатива, и то у кругу надлежних органа власти, организација цивилног друштва и медија.

Канцеларија је у сарадњи са TACSO канцеларијом у Србији, 10. новембра 2017. године организовала **представљање „Смерница за подршку цивилном друштвом у земљама проширења за период од 2014. до 2020. године“**, које је отворио в.д. директора Канцеларије, Жарко Степановић. Скуп је био намењен представницима државних органа који у свакодневном раду сарађују са организацијама цивилног друштва и чије су активности препознате у овом документу. Циљ скупа био је подстицање и унапређење сарадње органа државне управе са организацијама цивилног друштва и унапређење учешћа грађана у процесу преговора са Европском унијом као изузетно важне области у процесу придруживања ЕУ и испуњења политичких критеријума за чланство.

Канцеларија је учествовала у **конференцији “Добра управа и ефикасност грађанског учешћа”**, коју су организовали Wilton Park и ЦРТА уз подршку Британске амбасаде. Жарко Степановић, в.д. директора Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом учествовао је у радној групи „Учешће грађана у процесима креирања политика: јавне расправе“, која је одржана 15. новембра 2017. године, где је учесницима дао преглед актуелног правног оквира када су у питању јавне расправе и консултације са цивилним друштвом и новине које доноси нови законски оквир – Закон о планском систему, као и Закон о државној управи.

Жарко Степановић, в.д. директора Канцеларије отворио је округли сто под називом **„Укључивањем грађана до одговорних јавних финансија“**, који је одржан

у четвртак 7. децембра 2017. године у Београду. Скуп је организовао Београдски фонд за политичку изузетност (БФПЕ), а међу учесницима су били представници локалних самоуправа и цивилног друштва из целе Србије.

Степановић се обратио и у уводном обраћању приликом представљања **резултата истраживања о економској активности у цивилном друштву**, које су уз подршку Канцеларије, реализовале Грађанске иницијативе, као ресурсни центар TACSO за све организације цивилног друштва у Србији. Он је подсетио на подршку коју Канцеларија пружа у области социјалног предузетништва у Србији, као и на правни оквир за бављење привредном делатношћу.

3. ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ И МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

3.1 Европске интеграције

Улога цивилног друштва у процесу европских интеграција представља један од политичких критеријума за приступање Европској унији, а учешће грађана у процесу преговора препознато је као значајан механизам за унапређење укупних реформских процеса у Републици Србији. Активна улога цивилног друштва у процесу преговора је од велике важности за информисање, саветовање и укључивање стручне и заинтересоване јавности, а на овај начин се обезбеђује транспарентност целокупног процеса, широка подршка јавности и легитимитет целокупном процесу приступања Европској унији.

Иако организације цивилног друштва нису чланови преговарачких група, Одлука о образовању Преговарачког тима за вођење преговора о приступању Републике Србије Европској унији, Смернице за сарадњу Преговарачког тима и преговарачких група са представницима ОЦД, Националног конвента о ЕУ и Привредне коморе Србије и друга документа дају могућност да се организације цивилног друштва и стручњаци у одређеним областима укључе у рад појединачних преговарачких група ради решавања одређених сложених питања. Канцеларија од 2013. године у сарадњи са Преговарачким тимом за вођење преговора о приступању Републике Србије Европској унији и надлежним институцијама за одговарајућа преговарачка поглавља ради на укључивању организација цивилног друштва у процес преговора о приступању.

Досадашњи модалитети учешћа организација цивилног друштва у овом процесу обухватали су праћење интернет преноса седница експланаторног аналитичког прегледа усклађености законодавства Републике Србије са правним тековинама ЕУ (скрининг), учешће у припреми билатералног скрининга за поједина поглавља, брифинг састанке ради информисања организација цивилног друштва о одржаним

билатералним скрининзима као и учешће у изради Акционог плана за преговарачко поглавље 23 - Правосуђе и основна права. Организације цивилног друштва су формирале неколико коалиција и иницијатива за праћење преговора, као и механизам сарадње са Владом - Национални конвент о Европској унији.

3.1.1 Извештај о напретку Србије

Канцеларија је током 2017. године учествовала у припреми прилога за Извештај о напретку Републике Србије у процесу приступања Европској унији. Прилог је достављен Министарству за европске интеграције, Министарству правде и Министарству државне управе и локалне самоуправе, а обухвата најважније иницијативе и активности Канцеларије у 2016. и 2017. години на тему стварања подстицајног окружења за развој цивилног друштва, укључивања заинтересоване јавности у процес израде прописа и транспарентног финансирања организација цивилног друштва из јавних средстава Републике Србије.

3.1.2 Спровођење Споразума о стабилизацији и придруживању

Канцеларија учествује у раду следећих радних тела за спровођење Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране, и припрема прилоге за њихове састанке:

- Одбора за спровођење Споразума о стабилизацији и придруживању;
- Пододбора за правду, слободу и безбедност Одбора за стабилизацију и придруживање;
- Пододбора за истраживање, иновације, информационо друштво и социјалну политику Одбора за стабилизацију и придруживање;
- Посебне групе за реформу јавне управе Одбора за стабилизацију и придруживање.

3.1.3 Преговори о приступању Европској унији

У складу са Одлуком о оснивању Координационог тела за процес приступања ЕУ, Канцеларија учествује у раду **Савета Координационог тела и члан је десет Преговарачких група:**

1. Преговарачке групе за конкуренцију (поглавље 8)
2. Преговарачке групе за информационо друштво и медије (поглавље 10)
3. Преговарачке групе за пољопривреду и рурални развој (поглавље 11)

4. Преговарачке групе за социјалну политику и запошљавање (поглавље 19)
5. Преговарачке групе за регионалну политику и координацију структурних инструмената (поглавље 22)
6. Преговарачке групе за правосуђе и основна права (поглавље 23)
7. Преговарачке групе за науку и истраживање (поглавље 25)
8. Преговарачке групе за образовање и културу (поглавље 26)
9. Преговарачке групе за животну средину (поглавље 27)
10. Преговарачке групе за заштиту потрошача и заштиту здравља (поглавље 28).

Као чланица преговарачких група, Канцеларија представља канал комуникације и сарадње између преговарачких група и организација цивилног друштва, са циљем идентификације релевантне експертизе из цивилног друштва која може да допринесе процесу приступања ЕУ по појединачном поглављу.

3.2 ЕУ програм „Европа за грађане и грађанке“

Република Србије учествује у Програму „Европа за грађане и грађанке“ (ЕФЦ) од новембра 2012. године, а Канцеларија је национална контакт тачка за овај програм. Европа за грађане и грађанке један је од програма Европске Уније који има за циљ промовисање сарадње између земаља учесника програма у различитим областима, са посебним фокусом на две теме – промовисање заједничког европског сећања, историје и вредности Европске уније, као и промовисање европског грађанства и подстицање активног учешћа грађана.

Споразум између Владе Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у Програму „Европа за грађане и грађанке“ за период од 2014. до 2020. године потписан је 27. октобра 2014. године. Годишњи финансијски допринос Републике Србије за учешће у Програму износи 55.000 евра. Канцеларија је од 2015. године корисник оперативног гранта за подршку активностима националних контакт тачака на промоцији Програма, у годишњем износу од 15.000 евра. Канцеларија је ова средства користила и у 2017. години.

У циљу информисања што шире заинтересоване јавности о могућностима и начинима учешћа у Програму, Канцеларија је током 2017. године спровела низ промотивних активности у седам градова и општина у Србији уз учешће преко 360 представника организација цивилног друштва и јединица локалне самоуправе.

Канцеларија је организовала:

- 4 инфо сесије и презентације програма ЕФЦ – у Београду, Зрењанину, општини Рашка и Смедереву;

- 1 *speed dating* посвећен ЕУ фондовима, у сарадњи са Делегацијом ЕУ у Србији, ЕУ инфо центром и Фондацијом Ана и Владе Дивац;
- 1 инфо сесију посвећену позиву за оперативне грантове у оквиру програма ЕФЦ;
- Националну конференцију о могућностима за локалне самоуправе у оквиру ЕУ програма, у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина;
- Трећу годишњу регионалну конференцију “Move.Link.Engage. Rethinking Europe and Western Balkans”, у сарадњи са Београдском отвореном школом.

Такође, Програм је представљен и на бројним другим скуповима:

- Инфо данима о ЕУ фондовима, у организацији Кровне организације младих Србије, у Београду, Новом Саду и Нишу;
- *Speed dating*-у посвећеном ЕУ фондовима, у организацији ЕУ инфо центра и Кровне организације младих Србије;
- Летњој школи о социјалном укључивању, у организацији СИПРУ тима у Врњачкој бањи;
- Радионици Деска Креативна Европа посвећеној позиву за културно наслеђе у Београду.

Представница Канцеларије учествовала је на међународној конференцији Уреда за удруге Владе Републике Хрватске поводом десетогодишњице успешног учешћа у програму ЕФЦ као и на неформалном састанку контакт тачака и радионици посвећеној позиву за оперативне грантове.

Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом учествовала је у годишњем састанку Програмског комитета Програма Европа за грађане и грађанке, одржаном 12. јуна 2017. године у Бриселу, Белгија коме су присуствовали представници већине држава учесница Програма, високи службеници Генералног директората за миграције и унутрашње послове, који је надлежан за Програм и Извршне агенције за образовне, аудио-визуелне и културне политике (ЕАСЕА), која програм спроводи. Главне теме састанка биле су представљање Радног програма за 2018. годину, постигнутих резултата у првом позиву за подношење предлога пројеката у 2017. години, као и резултата средњорочне евалуације програма.

Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом и Београдска отворена школа успешно су организовале трећу регионалну конференцију под називом „**Move.Link.Engage. Rethinking Europe and Western Balkans**” („Покрени се. Повежи се. Активирај се. Промисљање Европе и Западног Балкана“) 18. и 19. септембра 2017. године у Београду. Конференција је окупила представнике организација цивилног друштва и државних институција из земље и региона, као и представнике медија, истраживаче и активисте, са циљем промоције и подстицања регионалног приступа у решавању заједничких друштвених проблема, као и доприноса реформама у процесу

европских интеграција региона. О улози цивилног друштва и мери у којој доприноси регионалној сарадњи и процесу европских интеграција, о будућности Европе и нашој перспективи када је у питању проширење Европске уније (ЕУ), као и Берлинском процесу, разговарало се у неколико панела током ова два дана. Током првог дана конференције учесници су имали прилику да чују више о ЕУ програму Европа за грађане и грађанке и упознају се са активностима колега из региона Западног Балкана путем *speed dating*-а, размене идеје и склопе партнерства у току радионице посвећене развијању пројектних идеја у оквиру програма Европа за грађане и грађанке. Радионици су присуствовали представници 32 организације цивилног друштва из Србије, Хрватске, Македоније, Албаније, Црне горе и Босне и Херцеговине.

Канцеларија је током целе године активно радила на интернет промоцији Програма, путем интернет странице и налога на друштвеним мрежама. Посебан сегмент веб сајта Канцеларије посвећен је програму ЕФЦ.

Канцеларија је током целе године пружала подршку заинтересованим странама у припремању пројектних апликација и у успостављању пројектних партнерстава. Канцеларија активно учествује у мрежи националних контакт тачака за Програм и размењује информације на дневној бази са колегама из читаве Европе.

Током 2017. године за доделу средстава у оквиру ЕУ програма „Европа за грађане и грађанке”, заинтересовани подносиоци конкурисали су у оквиру три позива са роковима у марту и септембру 2017. године, као и октобарском позиву за доделу оперативних грантова организацијама цивилног друштва. Актери из Србије конкурисали су за све четири мере програма ЕФЦ – за Мери 1.1. у оквиру Поглавља 1 (Европско сећање) и Мере 2.1. (Братимљење градова), 2.2. (Мреже градова) и 2.3. (Пројекти организација цивилног друштва) у оквиру Поглавља 2 (Демократски ангажман и грађанско учешће).

Укупни резултати учешћа актера из Србије у Програму:

- **47** организација, институција и јединица локалне самоуправе из Србије је аплицирало као **носиоци пројеката**
- **3** организације аплицирале су за доделу оперативних грантова
- **8** пројеката је **одобрено**, укупне вредности **262.500** евра
- **69** организација, институција и јединица локалне самоуправе из Србије имају **партнерски статус** на одобреним пројектима.¹⁸

Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом је, као национална контакт тачка за ЕУ програм „Европа за грађане и грађанке“ обавестила све учеснике програма да је на основу мишљења добијеног од стране Министарства финансија, Сектора за

¹⁸ Напомињемо да поједине јединице локалне самоуправе и ОЦД учествују на више пројеката.

фискални систем од 10. јула 2017. године, **могуће ослобођење од пореза на додату вредност (ПДВ) за све учеснике овог програма из Србије**. Пореско ослобођење може се остварити по процедури прописаној Правилником о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза („Службени гласник РС“, бр. 120/12, 40/15, 86/15, 11/16 и 21/17)¹⁹.

3.3 Планирање и програмирање међународне развојне помоћи

У циљу наставка сарадње са организацијама цивилног друштва у области планирања програмирања, праћења и извештавања о међународној помоћи, са фокусом на ЕУ помоћ, Канцеларија учествује и у раду Савета СЕКО механизма. Канцеларија је такође учествовала на координационим састанцима са представницима Министарства за европске интеграције и чланицама СЕКО механизма.

У априлу 2017. године, након дуже паузе у раду, одржан је састанак Радне групе за цивилно друштво, медије и културу, посвећен представљању актуелне ситуације са донаторском подршком у овим областима, као и приоритета у овом домену за наредни период. Своје активности и планове су представили Делегација Европске уније у Србији, као водећи донатор за ове области, и ресорне институције – Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом и Министарство културе и информисања. Поред представника заинтересованих донатора, на састанку су учествовали и представници конзорцијума СЕКО механизма за цивилно друштво, медије и културу.

Представници Канцеларије учествовали су на радионици на тему дефинисања приоритета за финансирање ОЦД и медија из ЕУ средстава у оквиру Програма „Подршка цивилном друштву“ за 2018. и 2019. годину у организацији TACSO канцеларије у Србији.

3.4 Суфинансирање пројеката организација цивилног друштва

Настављајући успостављену праксу подршке организацијама цивилног друштва, Канцеларија је 2017. години објавила **два јавна позива** за доделу средстава организацијама цивилног друштва и доделила укупно 4.500.000 динара што је за 400.000 динара више него у претходној години.

Први јавни позив за суфинансирање пројеката организацијама цивилног друштва којима су додељена средства Европске уније на позиву из 2015. године у оквиру Европског инструмента за демократију и људска права (EIDHR) - Грант шема

¹⁹ Мишљење Министарства финансија доступно је у билтену на страни број 80.
<http://www.mfin.gov.rs/UserFiles/File/bilten%20strucna%20misljenja/2017/Bilten%207-8%202017.pdf>

за Србију за 2014. и 2015. годину објављен је у фебруару и уговори са организацијама потписани су у мају 2017. године На овом јавном позиву укупно је додељено око 1.5 милиона динара за следеће организације и пројекте:

Р.бр.	Назив организације	Назив пројекта	Износ додељених средстава
1.	Смарт колектив	Међусекторски приступ унапређењу права особа са инвалидитетом на рад као основног људског права	267.399,50
2.	Удружење грађана „КОКОРО“ – Бор	Посредовањем до промене	296.320,00
3.	Салашко позориште	Theatre of Change	291.510,00
4.	Центар за друштвене иновације – НИТ	All transparent – all equal	297.469,00
5.	Удружење правника за медицинско и здравствено право Србије СУПРАМ	Обезбеђивање здравствене заштите особа са менталним сметњама смештеним у резиденцијалне установе Србије, у складу са људскоправним стандардима	325.829,08

29

Други јавни позив у 2017. години објављен је у новембру 2017. године за суфинансирање пројеката организација цивилног друштва којима су додељена средства Европске уније на позиву из 2016. године у оквиру Европског инструмента за демократију и људска права (EIDHR) - Грант шема за Србију за 2016. и 2017. годину. На овом позиву укупно је додељено 3 милиона динара за следеће организације и пројекте:

Р.бр.	Назив организације	Назив пројекта	Износ додељених средстава
1.	Иницијатива за инклузију ВеликиМали	Борба против дискриминације деце и младих из најрањивијих група у образовању	303.400,00

2.	Астра-Акција против трговине људима	Make it work for Youth- 'My WaY'	501.161,38
3.	Фондација Ана и Владе Дивац	Јачање родне једнакости положаја самохраних родитеља на тржишту рада у Србији	208.700,00
4.	Civil Rights Defenders	Ко брани бранитеље?	240.000,00
5.	Центар за права детета	The right of child to be heard	169.410,00
6.	Међународна мрежа помоћи И.А.Н.	Борба против тортуре и некажњивости	175.650,00
7.	Фондација СОС Дечија села Србије	Алтернативна брига и дечија права у Србији	566.700,00
8.	Удружење грађана ЕГАЛ	Суочавање са насиљем и дискриминацијом према ЛГБТИ особама - успостављање система мониторинга и извештавања	582.580,00
9.	Фондација Тијана Јурић	Безбедност и добробит деце и младих	269.340,00

Општи циљ конкурса био је промоција и допринос јачању демократских вредности, људских права, социјалне инклузије и владавине права, а тиме и значаја европских интеграција.

У оквиру обележавања Међународног дана људских права, организацијама цивилног друштва су 11. децембра 2017. године додељени грантови у оквиру ЕУ програма Европски инструмент за људска права и демократију 2016-2017. Скуп су заједнички организовали Делегација ЕУ у Србији и Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом, а организацијама су се том приликом обратили заменица шефа делегације ЕУ у Србији Матеја Норич Штамцар и в.д. директор Канцеларије, Жарко Степановић.

Током 2017. године Канцеларија је наставила да спроводи мониторинг пројеката организација цивилног друштва који су подржани и суфинансирани у претходним годинама.

3.5 Регионална и међународна сарадња

Канцеларија је у сарадњи са Министарством државне управе и локалне самоуправе, примила делегацију **Републике Албаније** 6. марта 2017. године и пружио подршку организацији округлог стола „Реформа јавне управе – кључ за развој и јачање државних институција“. Представнике организација цивилног друштва које се баве праћењем и подршком реформи јавне управе, из Србије и Албаније, поздравили су в.д. директора Канцеларије, Жарко Степановић и Милена Харито, министарка за иновације и јавну управу Републике Албаније. Овом приликом, организације цивилног друштва из обе земље су представиле своје основне делатности и најбоље праксе у подршци реформи јавне управе, представљена је улога Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом након чега је уследила дискусија о улози цивилног друштва, доприносу и пројектима у процесу реформе јавне управе у обе земље, на централном и локалном нивоу.

Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом угостила је 14. новембра 2017. године делегацију **Конференције међународних невладиних организација Савета Европе** која је била у посети Републици Србији. Састанку су присуствовали председница Конференције Ана Рурка, високи представници Савета Европе и Мисије Савета Европе у Србији, в.д. директора Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом Жарко Степановић и други представници Канцеларије, као и представници организације „Civil Rights Defenders“ која је партнер Конференцији у организацији ове посете. Кључна тема састанка био је правни и финансијски оквир за деловање цивилног друштва у Србији, са фокусом на учешће организација цивилног друштва у процесу креирања јавних политика. Представници Канцеларије информисали су делегацију Конференције о актуелним нормативним изменама чији је циљ веће укључивање цивилног друштва и јавности у све фазе процеса креирања јавних политика, као и о најважнијим корацима у области транспарентног финансирања програма и пројеката цивилног друштва из буџетских средстава. С друге стране, представници Савета Европе указали су на примере добре праксе из других држава чланица Савета Европе који могу бити корисни за даље унапређење ситуације у Србији.

Представница Канцеларије учествовала је у конференцији **„Одрживост цивилног друштва у новим земљама чланицама Европске уније и улога ЕУ фондова“**, која је одржана у Загребу, од 23-25. јануара 2017. године, у организацији Цензура Плус – Удруге за промицање људских права и медијских слобода. Кључна тема конференције били су капацитети цивилног друштва за коришћење структурних фондова ЕУ и искуства сарадње са државним институцијама у овом сложеном процесу.

Током 2017. године Канцеларија је учествовала у следећим **Заједничким надзорним одборима за праћење INTERREG IPA програме прекограничне сарадње 2014-2020: Хрватска – Србија, Румунија – Србија и Бугарска - Србија**, као и

програма Србија - Црна Гора 2014-2020 и Босна и Херцеговина 2014-2020. У посматрачком статусу Канцеларија учествује у Заједничком одбору за праћење INTERREG IPA програма прекограничне сарадње 2014-2020 Мађарска – Србија.

3.6 Учешће Републике Србије у раду Заједничког консултативног одбора (ЈСС)

Домаће организације цивилног друштва имају три представника/це у овом телу, који су изабрани током 2014. године, при чему је Канцеларија спровела процес њиховог кандидовања и избора.

Европски економско социјални комитет (ЕЕСК) и Србија одржали су пети састанак Заједничког консултативног одбора (ЗКО) између представника цивилног друштва у Републици Србији и Европској унији, у Београду, 3. октобра 2017. године, коме су присуствовали и представници Канцеларије.

Поменута платформа цивилног друштва, успостављена између ЕЕСК и цивилног друштва у Србији, формирана је у склопу институционалног оквира Споразума о стабилизацији и придруживању између Европске уније и Србије, како би омогућила организацијама цивилног друштва са обе стране да прате процес преговора о приступању Србије Европској унији. Ово је уједно и платформа за дискусију о темама од заједничког интереса и информисање јавности у целини о изазовима који су пред нама у процесу приступања.

Поред актуелне ситуације у односима између Србије и ЕУ и процеса приступања, главне теме овог састанка биле су постојећи изазови у процесу приступања као и актуелне теме у оквиру поглавља 27 – Животна средина и климатске промене. Након састанка усвојена је заједничка декларација Одбора.

4. МЕДИЈСКЕ И ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Током 2017. године, Канцеларија је наставила да развија комуникацију и сарадњу са заинтересованим грађанима, организацијама цивилног друштва и јавном управом. У извештајном периоду било је укупно 273 објаве на званичној интернет страници, www.civilnodrustvo.gov.rs - 115 вести о активностима Канцеларије, 61 конкурса за ОЦД и 97 позива за ОЦД: за учешће у обукама, скуповима и састанцима, јавним расправама, примени прописа и номинације за различита радна тела.

Велики број објава о активностима Канцеларије, њеним резултатима рада, актуелним позивима и конкурсима за цивилно друштво, као и пројектним активностима организација цивилног друштва објављен је на налозима Канцеларије на друштвеним мрежама Facebook и Twitter, где број пратилаца континуирано расте.

4.1 Медијска видљивост Канцеларије

Током 2017. године, догађаји који су у највећем степену заокупили пажњу медија били су:

- Презентација ЕУ програма коју смо организовали у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина „Програми Европске уније у служби развоја локалних заједница“ (5. јула 2017. године);
- Регионална конференција „Move. Link. Engage. Rethinking Europe and Western Balkans“ коју смо организовали у сарадњи са Београдском отвореном школом (18. и 19. септембра 2017. године);
- Почетак консултација о изменама Устава Републике Србије у делу који се односи на правосуђе, који смо организовали са Министарством правде (од маја 2017. године);
- Сајам организација цивилног друштва у Зајечару (17. јуна 2017. године);
- Конференција о демократској партиципацији (7. новембра 2017. године).

Поред више од 170 објава у штампаним и online медијима, представници Канцеларије су гостовали у ТВ и радијским емисијама, као што су емисија „Шира слика“, емитована на ТВ Н1, гостовање на Радио Београду 2, у емисији Речено и прећутано, гостовања на ТВ Коперникус (јутарњи програм и новогодишњи информативни програм), а Пешчаник је припремио емисију о одржаној конференцији о демократској партиципацији.

У највећем броју медијских прилога тон је био позитиван или неутралан, прилози су информативни, садржајни и упућују на кључне информације о датом

догађају као и о институцији – њеном делокругу рада и општем контексту деловања у текућој години.

4.2 Интернет презентација

Како би у највећем степену остварила свој делокруг рада, Канцеларија користи своју званичну интернет презентацију www.civilnodrustvo.gov.rs у циљу про-активног начина комуникације са свим заинтересованим странама. Интернет страна је креирана на оба писма српског језика, а има и своју енглеску верзију.

Начела којима се Канцеларија руководи у свом раду јесу транспарентност, доступност, отвореност за сарадњу са свим секторима (приватним, јавним и цивилним), континуирано учење и развој капацитета, брзина одговора на упућена питања, али је увек приоритет тачност информација које се пласирају. Ови принципи примењују се и на интернет страници на којој је посетиоцима омогућено слање писама, као и пријављивање на мејлинг листу Канцеларије.

број сесија	67.639
корисници	44.381
прикази страница	124.755

Табела 2: Статистика посета сајту у периоду од 1.1. до 31.12.2017.

На основу извршене анализе сајта Канцеларије, може се приметити тренд раста публике. Када је у питању садржај страница најпосећенији је одељак „Инфо сервис“ где се налазе вести, затим актуелни позиви и конкурси, као и одељак о Канцеларији. Такође, велику посећеност је имала објава о Календару конкурса, као и секција са документима и публикацијама, и вести о програму Европа за грађане и грађанке.

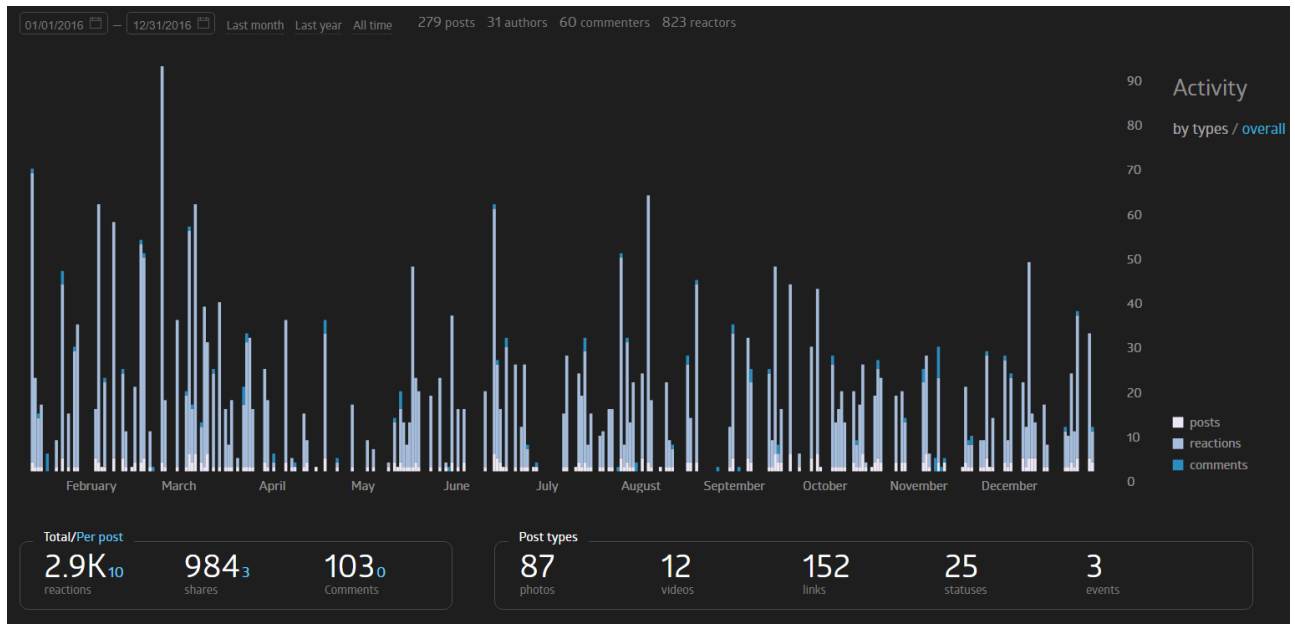
Крајем године, насловна страна (*landing page*) интернет презентације Канцеларије је редизајнирана у циљу веће прегледности и функционалности.

4.3 Канцеларија и друштвене мреже

Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом је током 2017. године била веома активна на друштвеним мрежама, како би што ефикасније остварила свој мандат који подразумева сталну комуникацију са удружењима грађана и другим организацијама цивилног друштва.

Профил на друштвеној мрежи **Фејсбук** бележи стални пораст посећености. Дана 31. децембра 2017. године страница је имала 7.029 „like“-а. Информације се на профил свакодневно постављају, дистрибуирају, прате и читају. Канцеларија прима поруке директно у inbox путем ове друштвене мреже, и има опцију *reviews* којом је омогућено да посетиоци профила оцене наше услуге и рад.

Табела 3 – Аналитика фејсбук странице Канцеларије за период од 1.1.-31.12.2017. године

35

Када је у питању друштвена мрежа **Твитер**, Канцеларија је и ове године била веома активна под називом [@vladaOCDrs](https://twitter.com/vladaOCDrs). На дан 31. децембра 2017. године профил је имао 7.084 пратилаца. Број пратилаца на овој мрежи расте веома прогресивно (у просеку на једну објаву на Twitter-у долази 1.2 „пратилаца“). *Hashtag* [#OCDrs](https://twitter.com/OCDrs) који је креиран са идејом да се око њега окупе организације цивилног друштва у Србији и размене своја искуства, ушао је у ширу употребу на обе друштвене мреже, Фејсбуку и Твитеру.

Канцеларија има и **YouTube** канал на коме дистрибуира своје видео материјале а од октобра 2013. године присутна је и на друштвеној мрежи **LinkedIn**.

Током 2017. године број пријављених на мејлинг листу Канцеларије порастао је за 10,8% - са 1983 на 2198.

@vladaOCDrs #OCDrs

<https://www.facebook.com/vladaOCDrs>

<http://www.youtube.com/user/KancelarijaOCD>

<http://www.civilnodrustvo.gov.rs>

